

INGEZONDEN.

BACILLAIRE DYSENTERIE IN ZEEUWSCH-VLAANDEREN?

In de mededeelingen van KREMER uit Groede (*Tijdschrift* van 5 November) en van CAMMAERT uit Hontenisse (*Tijdschrift* van 19 November) over het epidemisch heerschen van buikloop in Zeeuwsch-Vlaanderen, spreekt de eerste zich in zeer positieven zin uit over den aard der ziekte („Het serum reageerde 4 dagen na het begin van de ziekte positief op FLEXNER. Hiermede was dus de ziekte eindelijk ook serologisch gedetermineerd.” blz. 2300). CAMMAERT onderschrijft het epidemisch karakter der heerschende aandoening, maar laat eenigen twijfel aan de diagnose „bacillaire dysenterie” doorschemeren. M.i. zeer terecht, want het ééne positieve serologische onderzoek, dat ons uit de twee mededeelingen in dit *Tijdschrift* bekend is geworden, zegt niets. Men zal voor het stellen van de bacteriologische diagnose de bacillen uit de ontlasting moeten kweken, hetgeen in de eerste dagen van de acute dysenterie dikwijls gelukt. Want met de serologische uitkomsten, speciaal wat betreft de agglutinatie der FLEXNER- en der hiermee verwante bacillen, zij men zeer voorzichtig! Ik kreeg bij geheel onverdachte patiënten herhaaldelijk positieve uitkomsten. Ook schijnt de agglutinabiliteit van verschillende stammen zeer verschillend te zijn: bij een verdachten lijder kreeg ik eens, met hetzelfde serum, uit drie zeer betrouwbare laboratoria antwoorden, die resp. luidden: negatief, 1 op 250 positief en 1 op 800 positief.

Ook de mededeelingen over dit onderwerp uit Oost-Indië stemmen, wat betreft de positieve agglutinatie van bloedserum tegenover de bacillen van FLEXNER, HISS of STRONG, tot groote voorzichtigheid: FLU vond in Batavia bij meer dan 90 pCt. der onderzochte personen, die nooit aan dysenterie hadden geleden, agglutinaties in de verdunning 1 op 100 en herhaaldelijk hogere waarden, zelfs 1 op 800! (Op SHIGA-KRUSE-bacillen had het serum van normale menschen niet den minsten invloed). SNIJDERS heeft met gelijksoortige uitkomsten dit onderzoek in Deli verricht.

Moge het Staatstoezicht op de Volksgezondheid spoedig het juiste licht op deze Zeeuwsche epidemie doen vallen!

Rotterdam,
19 November 1921.

P. H. KRAMER,
geneesheer aan het Bergweg-Ziekenhuis.

ARTSEN, APOTHEKERS EN HET PUBLIEK.

Onder bovenstaand opschrift wekt de verontwaardigde heer H. E. MOLEMA uit Rotterdam zijn collega's op om de apothekers, die de artsen beschuldigen van diefstal, eens bij den kop te pakken.

Hij doet dit in verband met een aanhaling, die hij ontleend heeft aan een door hem blijkbaar slecht gelezen artikel van den geneeskundigen medewerker van de *N. Rt. Crt.* Had de heer MOLEMA het artikel in de *Rotterdammer* goed gelezen, dan zou hij de aanhaling, die noch in den aangehaalden vorm, noch in een vorm, die er ook maar in de verste verte op gelijk, in het *Pharm. Weekbl.* voorkomt, niet in verband hebben gebracht met mijn naam en het onder mijn leiding staande tijdschrift. Men had van den heer MOLEMA mogen verwachten, dat hij kennis genomen had van den inhoud van een stuk, waarover hij schrijft; hij had het *Pharm. Weekbl.* van 22 Oct. zonder veel moeite van een der Rotterdamsche apothekers ter inzake kunnen krijgen. Nu heeft de heer MOLEMA getracht de artsen tegen de apothekers in het harnas te jagen op grond van een aanhaling uit een door hem zeer oppervlakkig gelezen stuk, omdat hij meent, dat die aanhaling voorkomt in een stuk, dat hij in het geheel niet gezien heeft.

Hilversum, 19 November 1921.

P. VAN DER WIELEN.